
FOLKETINGET

Europaudvalget

Til: Udvalgets medlemmer
Dato: 13. juni 2017

Foreløbigt referat fra Europaudvalgets møde 11/5-17

Til brug for mødet i Europaudvalget onsdag den 14. maj 2017, hvor udenrigsministeren skal forelægge rådsmøde (udenrigsanliggender) den 19. juni 2017, fremsendes foreløbigt referat af Europaudvalgets møde den 11. maj 2017, hvor to af sagerne blev behandlet.

Med venlig hilsen

Niels Yde,
udvalgsassistent

2. Rådsmøde nr. 3538 (udenrigsanliggender - forsvar) den 18. maj 2017

EUU alm. del (16) – bilag 635 (kommenteret dagsorden)

Forsvarsministeren: På rådsmødet skal forsvarsministrene gøre status for de sikkerheds- og forsvarspolitiske initiativer, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig i december sidste år.

Fællesnævneren for initiativerne er, at de har til formål at styrke synligheden, effektiviteten og det operative virke af EU's sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde.

Der er ingen tvivl om, at EU's sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde vil stå højt på EU's dagsorden det kommende år. Som jeg også gav udtryk for ved min sidste forelæggelse for udvalget i marts, så støtter regeringen ambitionen om at styrke EU's evne til at imødekomme Europas sikkerhedsudfordringer.

Det gør vi af flere årsager. Jeg vil fremhæve to årsager, der giver særlig god mening i et forsvarspolitisk perspektiv.

For det første kan EU gøre nogle ting på den sikkerheds- og forsvarspolitiske bane, som ikke nødvendigvis er NATO's ekspertise.

For det andet er NATO i disse år travlt beskæftiget med at varetage sin kerneopgave, som er Europas sikkerhed. Dermed har NATO i mindre grad haft mulighed for at engagere sig i andre opgaver, såsom at forebygge og stabilisere kriser i Europas nærområder. Netop forebyggelse og stabilisering af kriser er EU rigtig god til.

I sidste måned var jeg med EU's forsvarsministre i Valletta, hvor vi bl.a. drøftede EU's operative engagement i Libyen og i Middelhavet. EU kan med sit miks af civile og militære instrumenter skræddersy en indsats, der både støtter den skrøbelige libyske overgangsregering og det politiske forhandlingsspor og samtidig skaber det nødvendige værn mod terror og illegal migration mod Europa.

Derfor giver det i dansk optik god mening at støtte udviklingen EU's særlige kompetencer på det sikkerheds- og forsvarspolitiske område. Det vil også understøtte NATO.

Det er klart, at selv om regeringen støtter denne ambition, sætter forsvarsforbeholdet som bekendt – og desværre - grænser for vores deltagelse.

1. Sikkerheds- og forsvarspolitisk implementering af EU's globale strategi

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3538 – bilag 1 (samlenotat side 2)
EUU alm. del (16) – bilag 205 (udvalgsmødereferat side 203, behandlet i
EUU 4/11-16)

Forsvarsministeren: Med disse indledende betragtninger vil jeg nu forelægge rådsmødet første dagsordenspunkt, der omhandler den sikkerheds- og forsvarspolitiske implementering af EU's globale strategi.

Det er forventningen, at der til rådsmødet skal vedtages rådskonklusioner, som hilser arbejdet med at udmønte de enkelte initiativer velkommen.

For så vidt angår de forsvarsmæssige initiativer, drejer det sig bl.a. om oprettelsen af den nye militære planlægningsenhed i Den Fælles Udenrigstjeneste, som Rådet godkendte den 6. marts, indførslen af gennemgange af medlemslandenes forsvarskapaciteter, Kommissionens forslag om en europæisk forsvarsfond og Den Fælles Udenrigstjenestes oplæg til, hvordan man kan styrke anvendelsen af EU's kampgrupper.

Jeg forventer, at mødets drøftelser vil have særligt fokus på traktatens mulighed for permanent struktureret samarbejde – også kaldet Permanent Structured Cooperation (PESCO)

PESCO vil give de mest ambitiøse medlemslande mulighed for at indgå i et intensiveret samarbejde på forsvarsområdet. Som det ser ud lige nu, vil det først og fremmest være om udviklingen af udvalgte forsvarskapaciteter.

PESCO vil derfor kunne skabe fremdrift i medlemslandenes forsvarssamarbejde. Der er imidlertid tale om en frivillig ordning og der vil være konkrete adgangskrav og forpligtigelser forbundet med PESCO samarbejdet. Derfor vil det ikke nødvendigvis være alle medlemslande, der deltager. Dermed åbnes der også op for muligheden for, at nogle medlemslande går videre og længere på forsvarsområdet end andre. Det betyder, at der blandt nogle medlemslande er en vis bekymring i forhold til PESCO-samarbejdet, som må forventes drøftet – men nok ikke løst – på rådsmødet.

Det er for tidligt at sige, hvor vi ender i forhold til PESCO, men under alle omstændigheder kan Danmark ikke deltage i PESCO på grund af forsvarsforbeholdet.

Rådskonklusionerne ventes også at omhandle de civile aspekter af den sikkerheds- og forsvarspolitiske opfølgning på EU's globale strategi, som blev forelagt af udenrigsministeren for udvalget den 5. maj. De vil som bekendt blive drøftet af udenrigsministrene den 15. maj.

2. EU-NATO-samarbejde

– Status

Rådsmøde 3538 – bilag 1 (sammenfatning side 6)
EUU alm. del (16) – bilag 209 (udvalgsmødereferat side 235,
senest behandlet i EEU 11/11-16)

Forsvarsministeren: Endeligt forventes rådskonklusionerne at hilse implementeringen af EU-NATO-fælleserklæringen velkommen. EU-NATO samarbejdet er et selvstændigt dagsordenspunkt for rådsmødet.

Det er min forventning, at vi i forbindelse med rådsmødets andet dagsordenspunkt vil gøre status over implementeringen af fælleserklæringen, som EU og NATO gav sammen i Warszawa tilbage i juli 2016.

I erklæringen blev der som bekendt udpeget en række områder, hvor EU-NATO samarbejdet med fordel kunne styrkes. Det gjaldt bl.a. områder som cyber, det maritime, kapacitetsopbygning og øvelser.

Med udgangspunkt i erklæringen er der efterfølgende blevet identificeret i alt 42 konkrete forslag, som blev politisk godkendt i både EU og NATO i december. Til juni vil Udenrigsrepræsentant Mogherini og NATO's generalsekretær, Jens Stoltenberg, sammen afrapportere om fremdriften i de enkelte indsatsspor.

Det er mit generelle indtryk, at samarbejdet mellem de to organisationer går godt. På det uformelle EU-forsvarsministerrådsmøde på Malta fremgik det af indlægget fra både NATO's generalsekretær og udenrigsrepræsentant Mogherini, at man oplever konkrete fremskridt på de enkelte samarbejdsområder, som eksempelvis NATO's operation Sea Guardians støtte til EU's operation Sophia i Middelhavet. De gav også udtryk for, at samarbejde er blevet normen snarere end undtagelsen.

Fra regeringens side ser vi store fordele i videreudviklingen af EU-NATO-samarbejdet. En endnu bedre koordination af de to organisationers forskellige indsatser er vigtig for at forbedre sikkerheden for Europas borgere.

Fra dansk side vil vi som vanligt lægge vægt på, at EU-NATO-samarbejdet såvel som udviklingen af EU's sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde skal ske uden unødvendig duplikation af NATO.

Søren Søndergaard spurgte, hvad regeringen mente med, at der ikke skulle ske en duplikation af NATO, når den samtidig accepterede opbygningen af en EU-militær gren for at varetage Europas sikkerhedspolitiske interesser. Det hang jo ikke sammen, for det kunne ikke gennemføres uden amerikansk støtte. Den militærgren ville kun kunne operere, hvis den dupliserede f.eks. luftbroer og efterretningssystemer, men det krævede, at

amerikanerne stillede NATO-udstyr til rådighed. Det betød, at der bare ville være tale om en filial af NATO.

Forsvarsministeren svarede, at Danmarks grundlæggende sikkerhedspolitik varetages igennem NATO-medlemskabet, men at man måtte erkende, at EU kan nogle ting, som NATO ikke kan. EU er f.eks. god til stabiliseringsindsatser, til at genopbygge samfund, træne politienheder i lokalområder etc. Det samarbejde var operation Sophia et godt eksempel på. Man havde ikke fat i den gamle diskussion om en EU-hær, men talte om, at EU har nogle kompetencer, som ikke hører under NATO's kerneopgaver. Regeringen mente, at det var fornuftigt at bruge EU til de opgaver.

Jan E. Jørgensen havde deltaget i et debاتمøde, hvor en repræsentant fra Folkebevægelsen mod EU påstod, at opbygningen af en fælles EU-hær var på plads. Kunne ministeren afvise, at der ikke var noget på tegnebrættet, der så meget som mindede om en fælles EU-hær?

Forsvarsministeren bekræftede, at det ikke havde noget på sig.